

Lovforslagets Indhold og Spørgsmaalet om dets Overgang til tredje Behandling fattes under Forhandling.

Ingen begjærede Ordet.

Lovforslagets Indhold (se Tillæg A. Sp. 3197—98) og Sagens Overgang til tredje Behandling vedtoges uden Afstemning.

Endringsforslag til Sagens tredje Behandling indfaldtes til næste Dags Middag Kl. 1.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Skattelettelse.

Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3287—88).

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Berg): Som jeg tidligere har antydet, er Lovforslagets Indhold gamle Bekjendte, idet det har været fremfat paa tidligere Finantslovsforslag, men ikke i denne Form har vundet Thingets Billigelse. Jeg haaber, at det i denne Aflædning som jærlig Lov ikke skal møde den Modstand, som det tidligere har mødt, og som syntes at være af mere formel Natur. Forslaget, har jeg angivet, vil efter de nuværende Forhold bringe en samlet Sum af ca. 6 Mill. Kr. dels i Kommuneskasserne og dels i den frie „Fattiges Kasse“. § 1 bestemmer nemlig, at Halvdelen af Gammelstat, Landstat, Vigningsstat og Bygningsafgift skal tilbagebetales hvert Aar i Begyndelsen af Oktober Maaned til Kommuneskasserne, det vil sige Halvdelen af det Beløb, der af Eiendommene i vedkommende Kommune er udredet i Form af disse Statter. Det vil andrage ca. 4,700,000 Kr. Saaledes som Statterne nu ere ordnede, for en væsentlig Del hvilende paa Hartkornet i Kommunerne, vil det indrømmes, at denne Tilbagebetaling vil i alle Landdistrikter væsentlig komme Hartkornet til Gode, men Beløbet indgaar i Kommuneskasserne med den samlede Sum, da der ogsaa er Tale om andre Statteydere. Foraa vidt Beløbet ikke anvendes til yderligere Udvikling af kommunale Anliggender, bliver det til fælles Lettelse for

Kommunernes Budgetter. Man har talt om at komme Landbruget til Hjælp under de trykkende Tider, og man har mange Slags Smaaplastre til det Saar, saa i Form af Husdyrspræmier, saa fri Læge til tuberkuløse Dyr o. s. v.; men alle disse Ting ere Lapperier mod virkelig at yde dem Lettelser i deres Hartkornsbyrder og Kommunernes Byrder i det Hele taget. Det kan ikke negtes, at Hartkorn er en slet Maalestof for Skatten. Foraa vidt man betragter den som en aarlig Skat og ikke som gaaet over til at blive en egentlig Prioritetsgjæld, der hviler paa Eiendommen, er den lige saa slet en Maaler for Skatteindtægten som Forbruget. Der gives Hartkornskatteydere, som sidde i Dag og falde i Morgen, ere saa slet situerede, at det gaar med dem, som det ofte gaar Skipperen paa Skuden, han har ikke den Nettoindtægt, som hans Matros. Saaledes gives der mange Hartkornseiere, som i Virkeligheden ikke have den Nettoindtægt som deres første Karl. Saaledes ere disse Eiendomme belastede med Hartkornskatter baade til Kommunen og til Amt og til Stat, og saa skulle de endvidere fra gammel Tid af udrede Tiender, et blot til Brug for Kommunen til Vedligeholdelse af Kirken, Lønning af Præsten o. s. v. — men ofte som Kongetiende, delvis enten til Herremanden eller Kirkers Fremme i andre Kommuner, f. Ex. Kjøbstadkommuner eller for Institutioner som Universitetet, Kommunitetet o. s. v. eller til Hospitalet af mange forskellige Slags eller til disse velgjørende Stiftelser, som vi kjende under Navn af Ballø, Bemmetofte o. s. v. Det er alle disse Ydelser, der gaa ud af Hartkornseierens, eller i Reglen Bondens Lomme. Og naar man vil gøre det Regnestykke op, som man har gjort somme Tider, over hvad der hviler paa saadan en lille Gaard paa en 2, 3, 4 Td. Hartkorn med 3 fulde Tiender, med Hartkornskatter — uden Hensyn til, hvad Manden eier — tredelte ogsaa til Kommunen, Amt og Stat, hvortil saa kommer endvidere Arvefæsteafgiften, som ogsaa hviler som en tung Byrde paa Gaarden, er det næsten umuligt at forstaa mangen Gang, hvor vedkommende Mand trods al hans Slid og Møie kan tjene til Brødet. Jeg paastaar derfor, at saaledes som Stillingen er for Dieblirket og i Betragtning af, hvor vigtigt det er, at vi opretholde en jævn almindelig Bondestand ved Landbruget og hans Ford, er en Lettelse fuldt ud begrundet, særdeles vel begrundet, og at det har en ganske anden Betydning paa den Maade at være retfærdig mod Alle end at man gennem Finantslovsbevillinger saa hist og saa her kan